БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 146 (6075)
ИЮЛИИН
21
ПЯТНИЦА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Городуудай ба тосхонуудай олон миллион ажалшад эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай. Тэдэнэр өөhэдынгөө шэн зоригто ажалаар Советскэ Союзай хүсэ шадалые бэхижүүлнэ.

Манай Эхэ орон—эб найрамдалда дуратай агууехэ держава мандаха болтогой!

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛЭЙ ҮСЭБЫЕ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЭ

...да жэлнүүдтэ республикын ...озуудай үбhэ тэжээл дутуу бэлдэдэг дээрэhээ адуу ма... үсхэхэ ба малай ашаг шэмые ...элүүлхэ хэрэгтэ ехэ haад тү...ушардаг байгаа. Тиимэhээ ...(б)-гэй Обкомой хоёрдохи ...ум болбол республикын пар...а организацинуудай, советскэ ...үдөө ажахын органуудай, ...-үүдэй ба колхозуудай ажа...политическэ шухалын шуха...орилгонь хадаа 1950—1951 ...дай үбэлжэлгын үедэ колхоз...итын адуу малые үбhэ тэ...ээр гүйсэд хангаха ябадал ...но гэжэ зааhан байгаа.

...э шухала зорилгоёо ойлгоhон ...озууд үбhэ хуряалгые саг ...ор соонь эхилээд, амжалта...ар ябуулжа байна. Эдэ кол...удай олонхи гэшүүдынь тэ...і бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр ...ад, бүтээсэ ехэтэйгээр хү...эрилнэ.

...гөөр, хэдэн олон аймагуудта, ...айлхада Иволгын, Сэлэнгын, ...ин, Кяхтын, Зэдын ба бусад ...м аймагуудта үбhэ тэжээл ...дхэл тон хангалтагүйгөөр ...ка байна. Эдэ аймагуудай ...озууд үбhэ хуряалгынгаа тү... арбанай нэгэ хубииень ...э дүүргээгүй байна.

...КП(б)-гэй Обкомой бюро бол... Иволгын аймагай колхозууд...эжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай ...далые хаража үзөөд, тэндэ ...ын малажалда үбhэ тэжээлэй ...суудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ...эн аюул тохёолдоод байhа...э тэмдэглэбэ. Иволгын айма... колхозууд үбhэ сабшалтынгаа ...ые июлиин 15-да оройдоол ...роцент дүүргэhэн байна. Ай...й колхозууд мүнөө хүрэтэр ...ые центнер силос дараагүй. ...эдэ «Мартын 8», «Красный ...рь» колхозууд үбhэ сабшал... үшөө эхилээдүй байhаар.

...имэ тон хангалтагүй байдал ... дээрэhээ гараа гэхэдэ, ...(б)-гэй Иволгын айком ба ...үйсэдком болбол энэ жэлдэ ...ээл бэлэдхэхэ түсэбые заата... дүүргэхэ хэрэгэй политическэ ...ашанарые хүсэд ойлгоогүй ...аа. Тиимэhээ эдэнэр хадаа ...(б)-гэй Обкомой хоёрдохи ...умэй тогтоолые саг болзор ...нь ба гүйсэдөөр бэелүүлхэ ...гтэ МТС-үүдэй ба колхозуу... партийна эхин организаци...дые эмхидхэн элсүүлээгүй ...а юм.

...КП(б)-гэй Иволгын айком ба ...үйсэдком болбол ногоо хүсэд ...агүй, үшөө набтар гэhэн хо... бодолтой ёhотой тэмсэл хээ... байба. Тиимэ дээрэhээнь кол...ууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгые ... болзор соонь эхилээгүй, үбhэ ...алгын хүдэлмэридэ бүхы ...озннигуудаа гаргаагүй байха ... Тус аймагта июлиин 15-да ... хуряалга дээрэ түсэбөөр ха...агдаhан колхознигуудай ...доо хахадынь гараhан, 169 ...н косилкануудhaа 110-нь та...аhан байба. Аймагай олонхи ...озуудта үбhэ хуряалга дээрэ ...лай эмхидхэл тон hула бай... дээрэhээ хажууршад, маши...нууд, үбhэ тармагшад ба бу...лагшад нормоёо дүүргэдэггүй ...ба.

...КП(б)-гэй Иволгын айком ба ...озуудай партийна эхин орга...цинууд үбhэ хуряалга дээрэ ...ан колхознигуудай дунда ...гэ-политическэ хүдэлмэриие ... социалистическэ мүрысөөе тон ...аар эмхидхэhэн байгаа. ...аймагай МТС-үүд хадаа үбhэ ...шаха ба тэжээлэй силос дара... түсэбүүдэй дүүргэлтые уялга... юм гэжэ тоолодоггүй байгаа. ...имэhээ мүнөө колхозуудта ...доол 5 тракторна косилка...д ба 2 силосорезкэ хүдэлнэ. ...ин тиихэдэ 7 косилка ба 10 ...осорезкэ хэрэглэгдэнгүй хэбтэ... байна.

...ВКП(б)-гэй Обкомой бюро бол... дээрэ дурсагдаhан дутагдал...удые дары усадхажа, үбhэ хуряалтын ба тэжээлэй силос даралгын темпнүүдые хурдадхахын тулада шухала хэмжээнүүдые абахыень ВКП(б)-гэй Иволгын айкомые ба аймгүйсэдкомые уялгалба.

Сэлэнгын, Ториин, Кяхтын, Зэдын ба бусад аймагуудай колхозууд үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ мүнөө хүрэтэр хамаг хүсэеэ гаргаагүй байhаар. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол нёдондо жэлэй алдуунуудhaa hургаал абаагүй, тэжээл бэлэдхэлгэдэ ёhотой большевистскэ анхаралаа үшөө табяадүй байха юм.

Республикын хүдөө ажахын Министерство болбол үбhэ сабшалгада ба силос даралгада МТС-үүдэй хүсые элсүүлжэ шадаагүй байна. Энээнэй эсэстэ хэдэн олон машинно-үбhэсабшалгын отрядууд тэжээл бэлэдхэлгэдэ элсүүлэгдэнэгүй, МТС-үүдтэ бии байhан техникэ дүүрэнээр ашаглагданагүй. Жэшээлхэдэ, Үшөөтэйн МТС харьяата колхозуудтаа үбhэ сабшалгые тон гээгдэлтэйгээр эхилээд, өөдтэй юумэ хээгүй. Тус МТС-эй машинно-үбhэсабшалгын отрядууд болбол үбhэ сабшаха ба тэжээлэй силос дараха нормонуудаа дүүргэнэгүй.

Олон МТС-үүд болбол хүдэлмэреэ гансал үбhэ сабшалгаар хизаарладаг байhаниинь тон буруу гээшэ. БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол үбhэ сабшалга, тармалга ба сомолго дээрэ МТС-үүдэй механизмуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ, үбhэ зөөлгэдэ МТС-үүдэй машинануудые табиха ябадалые хангахыень республикын хүдөө ажахын Министерствые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-эй директорнүүдые уялгалба.

Республикын аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго хадаа үбhэ хуряалгые ба силос даралгые түргэдхэхын тулада шухала хэмжээнүүдые абаха ябадал болоно. Мүнөө үедэ нэгэшье минутые миин үнгэргэжэ болохогүй. Түсэбөөр хараалагдаhан бүхы колхознигууд үбhэ хуряалгада гараха ёhотой. Мүн тэрэшэлэн үбhэ хуряалгын бүхы машинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэхэ ёhотой. Тэрээнтэй хамта, үбhэ хуряалгын хүдэлмэри дээрэ ажалай эмхидхэлые hайжаруулжа, сенокосилкын машинист бүхэнэй, колхозник бүхэнэй нормоёо дүүргэдэг болохо ябадалые хангахань шухала.

Аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд болбол үбhэ ногооe хоёр дахин сабшахын тулада хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ, тэрэшэлэн нютагай ба гүрэнэй удхашанартай ой модоной соорхойнуудай сабшагдамаар бүхы газарнуудые гүйсэд хэрэглэхэ зэргэтэй. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ тэжээлэй корнеплодуудай, силоснэ культурануудай ба хартаабхын үндэр ургаса хангахань шухала.

ВКП(б)-гэй айкомууд ба МТС-үүдэй болон колхозуудай партийна эхин организацинууд хадаа тэжээл бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые дүүргэлгын ажахын-политическэ удхашанарые үргэн олон колхознигуудай ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгуулха ёhотой. Энээнэй тулада ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы формонууд хэрэглэгдэхэ ёhотой. Иигэжэ үбhэ хуряалгые ба тэжээл бэлэдхэлгые саг болзор соонь ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө колхознигуудай ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Тиигээд лэ байбал бидэнэр малдаа хүсэд хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шадахабди.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ хадаа гүрэн түрын удхашанартай шухала хэрэг мүн. Малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхын тулада, Эхэ орондоо малажалай продуктнуудые элбэг ехээр үгэхын тулада колхоз бүхэн үбhэ тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхэ ёhотой.

Советскэ хүнүүд эршэтэ ажалаараа эб найрамдалые бэхижүүлнэ

★ ★

Бултадаа—эб найрамдалай вахтада

Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ гүрэнэй нэгэдэхи подшипниково завод валова продукциин талаар табанжэлэйнгээ түсэбые дүрбэн жэл гурба hара соо дүүргэhэн байна. Түрүүшынгээ хахад жэлэй түсэбые 102,2 процент дүүргээ. Предприяти болбол түсэбhөө гадуур 16 миллион түхэригэй арбилалта хэбэ.

Гэбэшье, шарикоподшипниковецүүд өөhэдынгөө амжалтануудые үшөөл бага гэжэ тоолоно.

Коллектив болбол заводоо жэшээтэ hайн предприяти болгожо, стахановска заводой хүндэтэ нэрэзэргые туйлаха, 1950 оной түсэбые саг болзорhоонь урид—декабриин 21 болотор дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ. Заводой коллектив түсэбhөө гадуур 20 миллион түхэригэй нөөсэ хэхэ, үйлэдбэридэ уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые нэбтэрүүлхэ аргаар 10 миллион түхэриг арбилха, мянган тонно металл арбилха гэhэн уялга абаба.

Заводой коллектив болбол эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, эб найрамдалда эрмэлзэжэ байhан өөрынгөө хүсэлые манай инаг hайхан Эхэ ороной сэсэглэн hалбаралтын тулада ажалдаа шэнэ шэнэ габьяануудые гаргалгаар тэмдэглэхэ гэhэн уряалтайгаар СССР-эй автомобильна ба тракторна промышленностиин бүхы предприятинуудта хандаба.

(ТАСС).

Эб найрамдалай стахановска вахта

КРАСНОЯРСК, июлиин 13. (ТАСС). Стокгольмско Уряа доро гар табилгада зорюулагдаhан суглаанууд хизаарай бэлшээринүүд дээрэ, полевой стануудта боложо байна.

Шушенска районой Коминтерннын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхозник нүхэр Иванов Уряа доро гар табиха зуураа иигэжэ хэлэбэ:

— американска агрессорнүүдэй hэдэлгэнүүдтэ шэн габьята ажалаар харюу үгэхые уряалнаб. Түрэлхи советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлхэ ябадалда шэглүүлэгдэhэн стахановска ажал хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ манай оруулhан нэмэри мүн.

Сенокосилкануудай машинистнууд нүхэд Конев, Агибалов, Найденов ба бусад эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, нормонуудаа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэнэд.

Щетинкинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд тэжээл бэлэдхэхэ талаар воскресник үнгэргэбэ. Тэдэнэр нэгэ үдэр соо 600 гаран центнер үбhэ сомоhон байна.

Хакассиин ажалшадай үгэ

АБАКАН, июлиин 14. (ТАСС). Хакассиин таряашад ба малшад атомна зэбсэг хорихо тухай Стокгольмско Уряа доро нэгэн hаналтайгаар гараа табина. Эб найрамдалай энэ документдэ гар табиха зуураа, Усть-Уйбатска улусай 120 наhатай хакасс В. М. Кагачаков иигэжэ мэдүүлбэ:

— Сталинска Конституциин наран доро hуужа байhандаа бидэ жаргалтайбди. Большевистскэ парти ба агууехэ вождь нүхэр Сталин бидэнэртэ ехэ ажабайдалые олгоо. Хаанта Россида хакассууд эрхэгүй хүнүүд байгаа. Нүхэр Сталин бидэнэртэ тэгшэ эрхэ ба жаргал үгөө. Өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадые американска империалистнуудай дарахые оролдожо байгаа энэ үедэ, бидэ хакассууд «Кореяhээ тонилогты!» гэжэ дэлхэйн эгээлэй бүхы хүнүүд шэнгеэр, тэдээндэ хэлэнэбди.

Улусай бүхы ажалшад Уряа доро гар табяа.

Эб найрамдалай караван

ВОРМСИ, (Эстонско ССР). июлиин 13. (ТАСС). Республикын колхознигууд — загаhабаригшад Стокгольмско Уряа доро гараа нэгэн hаналтайгаар табяа. Уряа доро гар табилга хадаа загаhабарилгын артельнүүдтэ ажалай ехэ дэбжэлтые үүсхэбэ. Загаhабаригшад бүгэдөөрөө эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаа.

«Пыхья ранник» колхозой Андрес Розенбладтын хүтэлбэрилдэг бригада эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ 15 жэлэй нормо дүүргэбэ.

Тус колхоз эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ 1950 оной даалгабариhaa гадуур бариhан эрхим шанарай загаhые 8 моторно ехэ ботонууд дээрэ ашаад, тушаалгын пунктда эльгээбэ—энэнь «Эб найрамдалай караван» гэжэ нэрлэгдээ.

★ ★

Манай угтамжын бэлэгүүд

Табанзуута машинист И. В. ЗДАРОВ хөөрэнэ

Бата бэхи эб найрамдалые хангахын түлөө тэмсэхые уряалhан Уряа доро гараа табиха зуураа манай Улан-Удэ станциин хүдэлмэришэд, тэрэ тоодо паровозой бүхы машинистнууд, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, түмэрзамайхидай сталинска үдэрые үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ уялгануудые абаhан байна.

Минии жолоодон ябаhан паровоз үшөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ сүүдхэ бүридэ 500 километртэ ашаа зөөжэ, «Табанзуутанай паровоз» гэhэн нэрэтэй болоо hэн. Тиин, минии паровозойхид энэ хүндэтэ нэрэеэ мүнөө хүрэтэр алдаагүй.

Июль hара хадаа эб найрамдалай стахановска hара болоно. Минии паровоз энэ hарын түрүүшын 17 хоног соо сүүдхэ бүридэ 512 километртэ ябажа, элдэб шухала ашаануудые зөөгөө. Тогтсогдоhон даалгабариин ёhоор бидэнэр hарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд байнабди. Мүнөө түмэрзамайхидай hайндэр хүрэтэр үшөө нэгэ hарын даалгабари дүүргэхэ хүсэлтэйбди.

Паровозой машинистын ажал хадаа станциин хүдэлмэришэдэй ажалаа зүбөөр эмхидхээд байгаа hаань тон урагшатай ябадаг. Тиин главна кондукторнууд нүхэд Филиппов ба Столповский, поездын мастернууд Блинков ба Шалаев гэгшэд паровозой hаатангүйгөөр ашаа шэрэхэ хэрэгтэ, бидэнэрэй абаhан уялгаяа дүүргэхэ ябадалдамнай тон ехэ туhаламжа үзүүлнэ.

Эдэ нүхэдүүд абаашагдаха составануудые hайнаар, түргэнөөр шалгадаг, асарагдаhан составуудые таарамжатайгаар тушаан абадаг байна. Эдэнэрэй ажалдаа анхаралтайгаар хандадаг дээрэhээ паровозуудай миин зогсохо ябадал усадхагдаа.

Минии жолоодон ябаhан паровозойхид үнгэрhэн 17 хоног соо паровозой ябасые хурдадхажа, хараалагдаhан нормын дээдэ тээ 3 мянган тонно ашаае зорюулагдаhан газарнуудтань эльгээhэн ба 30 тонно шулуу нүүрhэ алмаhан байна. Мүнөө үедэ арадай ажахын hалбаринуудта зорюулагдаhан шухала хэрэгсэлнүүд станци бүхэндэ ехээр асарагдажа ба абаашагдажа байна. Энэ үедэ вагонуудай миин байха ябадалые усадхаха тон шухала болоно. Минии паровозойхид ашаа буулгалгые ба тээлгые түргэдхэхын, составуудые үдэшэлгые хурдадхахын түлөө шангаар тэмсэнэбди.

Арадай ажахын hалбаринуудта мүнгэн зөөри алмаха, бүхы хэрэгсэлнүүдые ба түүхэй эдүүдые гамтайгаар гаргашалхын түлөө шанга тэмсэл ябуулагдажа байна. Минии паровозой бригада 15 үдэр соо 30 тонно шулуу нүүрhэ алмаhан байгаа hаа, энэ тооe hарын эсэс хүрэтэр 70—80 тоннодо хүргэхэбди. Тиигээд байхадаа, август hарын түрүүшын 6—7 үдэр соо өөhэдынгөө алмаhан түлишөөр ажаллажа, аяар Ленинград город хүрэтэр хүндэ ашаанай составые абаашажа шадаха болонобди.

Манай Улан-Удын паровозно депогой бүхы машинистнууд ашаа шэрэлгэ дээрэ жэшээтэ hайн амжалтануудые туйлана. Эб найрамдалай түлөө, Эхэ оронойнгоо улам хүгжэхын түлөө бидэнэр машинистнууд саашадаашье улам hайнаар, улам ехэнүүд амжалтатайгаар ажаллахабди.

Үбгэн почтальоной патриотическа үгэ

Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сомсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо 75 наhатай Цыбжитов Содном почтальоноор ажалладаг юм. Тэрэ хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда наhа бараhан гурбан хүбүүдэй эсэгэнь болоно.

Үнэн сэдьхэлтэй ба ажалдаа габшагай хүн гэжэ үбгэн Цыбжитов колхознигуудай дунда алдаршанхай. Тэрэ болбол Стокгольмско Уряа доро гар табихадаа иигэжэ мэдүүлээ:

Би эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряае баясхалантайгаар угтабаб. Хүн зоной ажабайдал hандаргадаг шуhата дайн дахяад бү болог лэ.

Минии гурбан хүбүүдни үнгэрэгшэ дайнда наhа бараа hэн. Мүнөө дэлхэйн арадуудта дайнай аюул дахяад тохёолдохо дээрээ ороод байна. Бэеэ дааhан Кореяын арадай-демократическа республикые усадхахын зорилгоор англо-американска империалистнууд арьяатан шэнгеэр дайлажа оробо.

Арьяатан дайсадай араа шүдые түү сохихын тулада ажалшан зон болбол улам hайнаар ажаллажа, эб найрамдалай фронтые хүн бүхэн өөрынгөө участок дээрэ бэхижүүлхэ ёhотой.

Д. Баданов.

★ ★

УКРАИНСКА ССР. Измаильска областиин гүрэнэй элеваторнуудта колхозууд ба совхозуудhaа шэнэ ургасын ороохо таhаралтагүйгөөр асарагдана. Эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаhан колхознигууд унаhан малгайгаа абангүй үдэр hүнигүй ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Суворовско ба Белградска районуудай колхозуудhaа талха ашажа ерэhэн автоколонно харагдана.

(ТАСС-эй фотохронико).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫН ТЕМПЫЕ ХУРДАДХАХА

(ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой пленумhээ)

Һаяхан, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой III пленум боложо, тэрээн дээрэ ниитын малажалые үбhэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай, таряа хуряалгада ба хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгада бэлэдхэл тухай ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй дүнгүүд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Эдэ асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Мурчин элидхэл хэлээ.

— Үбhэ хуряалгын хүдэлмэри, таряа хуряалгада, гүрэндэ таряа тушаалгада бэлэдхэл манай Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой II пленум заагаhан байгаа. Энэ тон зүбөөр заагдаhан байна—гэжэ нүхэр Мурчин хэлэбэ.

— Энээнэй урда жэлнүүдтэ, үнгэрhэншье жэлдэ адуу малдаа элбэг хүрэхэ шэнэтэй hайн үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй колхозууд манай аймагта олон бии. Тэдэ колхозуудта адуу малай турадаг, олоор гарзалагдадаг ба туранхай байhан дээрэhээ олон толгой эхэ малнууд hубайрдаг байhан баримтануудые мэдэнэбди. Туранхай малhаа гараhан тулнуудшье түлжэхэдөө өөдэгүй, борьбо дээрэ бохиинhон, ядаруу амитан байдаг.

Сутайн Молотовой, Суулын Сталинай нэрэмжэтэ, Заиднай «Комсомол» колхозуудта мал ажалай талаар аймаг соогоо томохон колхозууд болоно. Гэбэшье, эдэ колхозууд үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие үнгэрhэн жэлдэ муугаар ябуулжа, тэжээл бэлэдхэлгын жэлэй түсэбые оройдоо 30—35 процент дүүргэhэн байна. Тиимэhээ энэ хабартаа үргэдэр малтай байhан ба олон толгой мал үхүүлhэн байна.

Саашань элидхэл соогоо нүхэр Мурчин аймагай колхозуудта мүнөө үбhэ хуряалгын хүдэлмэриин ямараар ябуулагдажа байhан тухай тодорхойгоор хэлэбэ.

— Дээрэ хэлэгдэhэн колхозуудта ба бусад хэдэн колхозуудта үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ тоншье хангалтагүйгөөр ябуулагдана, Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ ба «Комсомол» колхозуудай дэргэдэхи партийна организацинууд үбhэ хуряалгые хурдадхалгада, колхознигуудай хүсэ зоригые мүнөө хүрэтэр элсүүлээгүй. Харин хойрог ноб. шо, гэдэргээ шагааhан хүнүүдэй зэргэдэ оролсоод: «Үбhэ ногоон муу», «Үшөө эртэ бэшэ гү?» гэлсэжэ байдаг—гэжэ шүүмжэлбэ.

* * *

Энэ асуудалаар үгэ хэлэhэн нүхэдүүд колхозуудта үбhэ хуряалгын ба таряа хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдэй хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhанай шалтагаануудые элишэлэн шүүмжэлhэн ба эдэ дутуу дунданuудые усадхаха замуудые тодоор зааhан байха юм.

— Мүнөө үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ үзэгдэжэ байhан ехэ дутагдалнуудые саашадань нэтэшье үдэр тэсэжэ болохогүй. Ушарнь үбhэ ногооной ургаса урда жэлэйхидэ орходоо муушаг гээшэ. Тиин, колхоз бүхэндэ оролдосотойгоор ажаллаад байгаа haa, малдаа хүсэд хүрэхөөр үбhэ, силос, витамина тэжээл бэлэдхэжэ шадаха байна.

Тиигэбэшье, hүүлэй үдэр хуряалгын зарим колхозууд, илангаяа Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Барминтов мүнөө хүртэрөө үбhэ хуряалгада бүхы унаа мори, машина зэбсэг ба колхознигуудаа хүсэд гаргаагүй. Үбhэ хуряалгые хойшо татагшад тон шанга харюусалгада хабаадуулагдаха ёhотой—гэжэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таhагые даагша нүхэр Ерофеев хэлэбэ.

— Мүнөө набша, мүшэр суглуулха, силос дарахада таарамжатай үе үнгэржэ байна. Теэд, энэ ажалдаа аймагай олонхи колхозууд ехэ гээгдэлтэй байха юм.

— Манай МТС-эй хажуудахи үнөөхил Сутайн Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо силос даралга, витаминна тэжээл бэлэдхэлгэ оройдоо ябуулагданагүй шахуу. Энэ колхозой правлениин ба партийна организациин хүтэлбэрилхы ба эмхидхэлэй ажалые hайжаруулха талаар хэмжээ абаха ёhотой — гэжэ Хонхолойн МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Михайлов хэлэбэ.

— ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэд, илангаяа лекторнууд заха үзүүрэй колхозуудта ошодоггүй, харгы зулаhан дүтын колхозуудаар ябаад гэдэргээ бусадаг заншалтай. Манай колхоздо айкомой зүгhөө hая наашадаа хүн ябаагүй—гэжэ Сутайн сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Васильев хэлэбэ. —Колхознигууд hонирхолтой лекцинүүдые шагнаха, кинокартинануудые хараха хүсэлтэй. Үбhэ хуряалгын эхилhэнhээ хойшо манай колхознигууд лекторнүүдые, кинокартинануудые хүлеэнэ—гэбэ.

* * *

Мүн пленум болбол таряа хуряалгада, таряа тушаалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг байhанаие тэмдэглээ зуураа, таряанай хойноhоо харуулые эрид hайжаруулха шухала байбыень колхозуудай правленинүүдтэ ба парторганизацинуудта зааба.

ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой III пленум болбол хэлсэhэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаха зуураа, ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоолые бэелүүлгэдэ бүхы хүсөө элсүүлхые аймагай партийна, советскэ органуудые уялгаба.

Новосибирска область. Бердскэ таряан ажалай совхозой библиотекэ зунай үедө нүүдэл библиотекэ эмхидхээ. Тэрэнь поли дээрэ ябаhан ба малай бэлшээри дээрэ байhан хүдэлмэришэдые хангана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой 4-дэхи отделениин hаалишад ба пастугууд нүүдэл библиотекэдэ.

ТАСС-эй фотохроникэ.

Племенной моридой выставкэ

Мухаршэбэрэй аймцентртэ, «Красный заган» колхозой племенной фермын дэргэдэ аймагай колхозуудай племенной моридой выставкэ болоо. Тус выставкэдэ «Красный заган», Шаралдайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ, «17-дохи партсъезд», «18-дахи партсъезд» ба бусад колхозууд хабаадалсаhан байна.

Энэ выставкэ хадаа тус колхозуудай племенной hайн моридтой боложо байhаниие харуулба. Ипподром дээрэ хурдан моридой урилдаанууд боложо, аймцентрын ажалшад ехэ hонирхолтойгоор тэрэниие хараhан байна.

С. Гадьянов.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэд

Баргажанай аймагай Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ мяха тушаалгаар хахад жэлэйнгээ түсэбые 136,3 процент, «Большевик» колхоз—111,3 процент дүүргэбэд.

Мүн «XVIII партсъездын» нэрэмжэтэ колхоз hү тушаалгаар хахад жэлэйнгээ түсэбые 107,2 процент дүүргээ.

А. Гыргенов.

Механизаторнууд таряа хуряалгада бэлэдхэнэ

Удын МТС-эй механизаторнууд таряа хуряалгада эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Тэдэнэр 11 комбайнайгаа 7-нь заhанхай. Һаяын үдэрнүүдтэ үлэhэн комбайнууд ба таряа хуряалгын бусад машинануудаа заhажа дүүргэхэ.

Тус МТС таряа хуряалгада хүрэхэ горючи ба тоhодохо материалнуудаар хүсэд хангагданхай.

ВЛКСМ-эй Обкомой V пленум

Һаяхан үнгэрhэн ВЛКСМ-эй Обкомой табадахи пленум дээрэ «Комсомольско политгэгээрэлэй системэдэхи hуралсалай жэлэй дүнгүүд ба hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлэй зорилгонууд» гэhэн асуудалаар ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүхэр Гергесов элидхэл хэбэ.

— Республикымнай комсомольско организацинууд ВЛКСМ-эй XI съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, партийна организацинуудай туhаламжаар залуушуулай дунда политическэ гэгээрэлэй хүдэлмэриие зарим тэды hайжаруулаа, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Үнгэрэгшэ hуралсалай жэлдэ республика соо комсомольско политическэ hуралсалай 870 кружогууд ба политhургуулинууд эмхидхэгдэhэн байна. Тэдэндэнь бүхы дээрэ 25 мянгаhаа дээшэ комсомолецууд ба 2500 залуушуул hуралсаа. Зүгөөр элдэб шалтагаануудаар 164 кружогууд ба политhургуулинууд, илангаяа Кударын, Яруунын, Прибайкальска аймагуудта, программна материалаа дүүргэнгүй, ерэхэ жэлдэ хойшолуулаа. Саашань нүхэр Гергесов хадаа политическэ hуралсалаар комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ байгаа дутуу дунданuудые эрид шүүмжэлhэн байна.

— Зэдын, Түнхэнэй, Бичурын, Ахын ба бусад аймагуудай комсомольско организацинууд политкружогуудай жэгдэ hайн хүдэлмэриие хангаагүй, зарим hурагшадынь занятидаа ябадаггүй, хожомдодог байхаhаа гадна, hуралсалай жаяг заршам сахидаггүй байба. Олохон кружогуудай ба политhургуулинуудай заняти идейно-теоретическэ талаараа мүнөө хүрэтэр доодо хэмжээндэ үнгэрэгдэнэ, — гээд элидхэлшэ жэшээ болгон хэдэн тодорхой баримтануудые харуулhан байна.

Мүн комсомольско политическэ hуралсалда шиидхэхы хүсэн болодог — пропагандистнар тухай хэлээд, тэдээнтэй ябуулагдадаг хүдэлмэридэхи гол дутагдалнуудыень элидхэлшэ шүүмжэлэн хэлээ.

— Залуушуулые политическээр хүмүүжүүлгэдэ шиидхэхы hуурие хүтэлбэрилхы комсомольско хүдэлмэрилэгшэдэй марксистсколенинскэ hуралсал ээлдэгынь хэндэшье элитэ, — гэжэ нүхэр Гергесов үргэлжэлүүлбэ.—Энээниие зүбөөр ойлгоhон олонхи комсомольско хүтэлбэрилэгшэд өөhэдынгөө идейно-теоретическэ хэмжээе үдэр бүри дээшэлүүлэн, ехэ оролдосотойгоор hуралсанад. Гэбэшье зарим нүхэд: ВЛКСМ-эй Ахын айкомой секретарь нүхэр Булгутов, Зэдын айкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Калмынин ба бусад хангалтагүйгөөр, оролдосо багатайгаар hуралсана гэбэ.

Элидхэлэй hүүлээр үгэ хэлэhэн ВЛКСМ-эй Обкомой гэшүүд, айкомуудай секретарьнар комсомольско политhуралсалда гараhан дутагдалнуудые элирүүлээ, ВЛКСМ-эй Обкомой пропаганда ба агитациин таhагай хүдэл[…] рииe шангаар шүүмжэлээ.

— Залуушуулай ба комсо[…]лецуудай дунда политическэ [...]ралсалай хүдэлмэриие оперативн[…] ба бодомжотойгоор хүтэл[…]рилхэ ёhотойбди, — гэжэ нү[…] Лошкомоева (ВЛКСМ-эй За[…] райн айкомой хоёрдохи секрета[…] хэлэбэ.— Гэбэшье, манай айм[…]та политическэ hуралсалай хүд[…]мэриие айкомой гансахан лэ п[…]паганда ба агитациин та[…] ябуулна. Айкомой бэшэ таhагу[…] бэшэ хүдэлмэрилэгшэд энэ хэр[…]тэ хамаагүйгөөр хандана. Эн[…] тон буруу.

Үгэ хэлэhэн ВЛКСМ-эй А[…] айкомой секретарь нүхэр Бу[…]тов аймагайнгаа организац[…] комсомольско hуралсалай тал[…] гараhан дутуу дунданuудые [...]рүүлээ. Мүн комсомолой Уст[…] харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнү[…] бурят хэлэн дээрэ гаргагда[…] литературын тон хомор бай[…] тухай тэрэ хэлэбэ.

— Комсомольско пропаганди[…]нарые hургаха ба хүмүүжүү[…] хүдэлмэриин мууhаа боложо о[…]хон кружогуудай занятин[…] идейнэ доодо хэмжээндэ үнг[…]гэдэнэ, — гэжэ нүхэр Евго[…]менко (ВЛКСМ-эй Улан-Уд[…] горкомой секретарь) хэлэбэ. Саашадаа энэ шухала хүдэлм[…]рииe эрид hайжаруулха хэрэгт[…] Манай городтохи ехэнүүд ком[…]мольско организацинуудай (П[…] мясокомбинат, сэмбын фабри[…] г. м.) дэргэдэхи ВЛКСМ-эй ком[…] тедүүд пропагандистнарые hург[…]ха хүдэлмэри огто ябуулааг[…] Эдэнэр гансал райкомуудта на[…]даад лэ hуудаг байгаа.

Доржи Банзаровай нэрэмжэ[…] пединститудай дэргэдэхи ВЛКС[…] эй комитедэй секретарь нүх[…] Попов студенческэ залуушуул[…] дунда политическэ хүмүүжүүл[…] хүдэлмэридэ ВЛКСМ-эй Обко[…] тэрэнэй пропаганда ба агитаци[…] таhаг ёhотойгоор туhаламжа үзү[…]нэгүй гэжэ шүүмжэлбэ.

Үгэ хэлэhэн ВЛКСМ-эй Обк[…]мой гэшүүн нүхэр Попов (К[…]банск) элидхэлшые өөрын[…] шүүмжэлэл багатай, тоо олото[…]гоор элидхэлээ хэлэбэ гэжэ шү[…]жэлээ. Мүн ВЛКСМ-эй Обком[…] дэргэдэхи лекторскэ группын ха[…]галтагүй хүдэлмэриие заагаа[…] саашадаа удха түгэс, hайн ш[…]нартай лекцинүүдые эльгээд[…] байхыень хүсэбэ.

Пленумэй хүдэлмэридэ хаба[…]далсаhан ВКП(б)-гэй Обкомо[…] секретарь нүхэр Рогов комсом[…]лецуудай ба залуушуулай дун[…] политическэ hуралсалые hайж[…]руулха тухай дэлгэрэнгы үгэ хэл[…]hэн байна.

Эмхидхэлэй асуудалаар плену[…] болбол комсомольско хүтэлбэр[…]лэгшын нэрэтэй таарамжагүй яб[…]дал гаргаhанайнь түлөө ВЛКС[…] эй Обкомой хоёрдохи секрета[…] байhан С. Л. Данжеевые хүдэ[…]мэриhөөнь сүлөөлөөд, ВЛКСМ-[…] Обкомой бюрогой составhаа га[…]габа. ВЛКСМ-эй Обкомой хоёрдо[…]хи секретаряар нүхэр А. К. Гер[…]совые пленум баталаа.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой партийна кабинет соо партийна эхин организацинуудай секретарьнарай семинар болобо. Тэндэ колхозуудай ажал-ябуулгые партийна организацинуудай хүтэлбэрилгэ тухай, үбhэ хуряалгын үедэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ ба мүн партийна организациин доторой хүдэлмэриие hайжаруулха тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Партийна кабинедые даагша нүхэр Дымбренова «Ангигүй социалистическэ общество байгуулха замууд ба социализмhаа коммунизмда шэлжэн оролго» гэhэн лекци уншаба.

Һонин лекци

Улан-Удын Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын уншалгын зал соо СССР-эй наукануудай Академиин материальна культурын институдай археологическа экспедициин начальник, Сталинска шангай лауреат, профессор А. П. Окладников хадаа БМАССР-эй территори дээрэ археологическа бэдэрэлгэ тухай ехэ hонин лекци уншаба. Тус лекциие научна хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, уранзохёолшод ба библиотекын бусад уншагшад шагнаhан байна.

Прибайкальеда ба Забайкальеда hүүлэй жэлнүүдтэ советскэ археологуудай хэжэ байгаа шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүд тухай нүхэр Окладников эли тодоор хөөрэбэ. Мүн лектор үнгэрэгшэ жэлэй малтагдажа эхилэгдэhэн Иволгинска городище тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Эндэ хоёр мянган жэлэй саада тээ гунны гэжэ зонууд ажаhууhан юм.

Лекциин hүүлээр манай республикада үнгэрэгшэ жэлдэ хэгдэhэн научна экспедициин хүдэлмэри тухай кинофильм харуулагдаа. Экспедициин сотрудница В. Запорожская энэ кинофильмын съёмко хэhэн байна.

Д. Мадасон.

ЗАГАҺАШАН—УРАЛАН НАРИЖУУЛАГША

Бригадир Степан Жигульский шадамар бэрхээрээ, дүй дүршэлтэйгөөрөө Байгалай загаhашадай дунда алдар сууда гаранхай. Нүхэр Жигульский Кабанскын загаhанай заводто ба тэрэниие загаhаар хангадаг колхозуудта олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна.

Тэрэ хадаа загаhа баридаг зэр зэмсэгүүдэй конструкцида уралан нарижуулгын хэдэн дурадхалнуудые оруулжа, ехэхэн аша туhа хүргэhэн байха юм. Колхозуудта тэрэнэй үүсхэлээр нэгэ хототой залгалаатай губшуур түрүүшынхеэ хэрэглэгдэбэ. Тэрэнэй ашаар загаhа барилгын хэмжээ нилээд дээшэлээ. Тиихэдэ загаhа баридаг зэр зэмсэгүүдэй үмхирхэгүйн тулада, шулуу нүүрhэнэй дабирхайгаар бүхы зэмсэгүүдээ будаха үүсхэл тэрэ гаргаа. Энээнhээ урда энэ хэрэгтэ модоной дабирхай хэрэглэгдэдэг байха мүртөө, аяар 6 дахин үнэтэй болодог байгаа.

И. Артюнин.

Городой ажахы ба культурые улам хүгжөөхэ бюджет

✦ Улан-Удын Горсоведэй XIV сессиhээ ✦

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын Городской Соведэй 14-дэхи сесси боложо, эндэ «1949 ондо городской бюджедэй гүйсэдхэл ба 1950 оной городской бюджет тухай» горисполкомой финансын таhагые даагша, депутат Бестужевай элидхэлые зүбшэн хэлсэбэ.

1949 оной бюджедэй гүйсэдхэл

Манай республикын ажалшад хадаа агууехэ советскэ ороной арадуудай нэгэдэмэл бүлэ соо, большевистскэ партиин, советскэ правительствын ба агууехэ багша нүхэр Сталинай саг үргэлжын анхарал оролдолго доро 1949 ондо ажахын ба культурын саашанхи хүгжэлтэнүүдые хангажа шадаhан байна. Энээниие республикын столица—Улан-Удэ городой бюджет эли тодоор харуулжа үгэнэ. Хэрбээ городой 1949 оной бюджедые дайнай урда тээхи 1940 оной бюджедтэй жэшэбэл 1949 ондо аяар 20 гаран миллион түхэригөөр ехэ болоhон байха юм.

1949 ондо городской бюджет олзо доходуудаар—97,7 процент, гаргашаар—96,5 процент дүүргэгдэhэн гэхэ гү, али олзо доходууд хадаа гаргашаhаа 1 миллион 405 мянган түхэригөөр ехэ байба.

Городской, Железнодорожно районуудта худалдаа наймаанай, кооперативна организацинуудай, кино ба театрнуудай, зарим промышленна предприятинуудай хүдэлмэринүүдые эрид hайжаруулжа шадаагүй дээрэhээ өөhэдынгөө бюджедтэ орохо олзо доходуудые хүсэдөөр оруулаагүй. Гэхэ зуура, продукциин өөрын үнэ сэнгые химдаруулха, түсэбhөө гадуур мүнгэн зөөри суглуулхын түлөө городской промышленна ба коммунальна ажахын коллективүүдэй шанга тэмсэл хадаа бюджедэй олзо доходые дээшэлүүлжэ үгөө. Гансахан коммунальна ажахын предприятинууд түсэбhөө гадуур 2.291.900 түхэриг суглуулжа бюджедтэ оруулhан байха юм.

Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд бюджедтэ мүнгые саг соонь оруулангүйгөөр эрьесэдэ haад ушаруулдаг ба предприятиня тон ехэ гарзада оруулдаг байна. «Главтабагай» директор Плюснинэй гэмээр энэ организаци бюджедтэ мүнгэ саг болзор соонь оруулаагүйнгөө түлөө 62.800 түхэриг hени—яла түлэhэн байба.

Городской элүүрые хамгаалха, культурно-гэгээрэлэй хэрэгүүдые эрхилхэ таhагууд, ветеринарна организацинууд, Бурмонголстройтрест шэнэ барилгануудые эрхилхэ түсэбөө дүүргээгүй дээрэhээнь угаа ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдангүй, бюджедтэ үлэшэhэн байна.

Тиихэдэ, арадай гэгээрэлые эрхилхэ городской таhаг hуралсалай хэрэгтэ, үхибүүдые хүмүүжүүлхэ ба тэдэнэрэй элүүр энхые хамгаалха хэрэгтэ гаргашалхаар табигдаhан зөөрие хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй. Тэрээнhээ боложо 1462 hурагшад хоёрдохи жэлдээ нэгэ класста hууhан, 220 тухай бурят хүдэлмэришэд ба албахаагшад ород алфавит дээрэ зохёогдоhон бурят-монгол хэлэ бэшэгтэ hуралсаха hургуулида хабаадуулагдаагүй үлэшэhэн байна. Элүүрые хамгаалха городской таhагта мэргэжэлтэ врачууд дутагдана. Энэ таhаг медицинскэ хүдэлмэришэдэй салин хүлhэндэ үгтэhэн мүнгэн зөөриhөө 568.800 түхэриг дутуу гаргаша хэhэн байна.

1949 оной бюджедэй гүйсэдхэлэй дүнгүүд хадаа манай городой бүхы предприятинууд, организацинууд ба зургаануудай хүдэлмэриин амжалтанууд ба дутуу дунданuудые элирүүлэн харуулна. Эдэ дүнгүүдhээ тобшолол хэжэ, 1950 ондо бюджет гүйсэдхэл болгохо доо нарин нигта хиналта шалгалта табиха, бюджедээр табигдаhан бүхы зөөрие гамтайгаар, зүбөөр гаргашалха, олзо доходуудые бүрин суглуулха зорилго табигдана.

1950 оной хүгжэлтын бюджет

БМАССР-эй гүрэнэй бюджет тухай Хуулиhаа үндэhэлжэ, ажалшадай депутадуудай Городской Соведэй гүйсэдком болбол 1950 ондо городской бюджедые олзо доходоор—50.579 мянган түхэригтэ, гаргашаар—49.174 мянган түхэригтэ хараалhан ба урда жэлhээ 1.405 мянган түхэриг үлэжэ 1951 оной январиин 1-дэ орохоор хараалжа сессиин баталамжада табина. Энэ бюджедэй нилээд горьтой хубинь нютагай налог, татабаринуудhаа, рынкын управлениhээ, коммунальна ажахын предприятинуудhаа оруулагдаха болоно. Гүрэнэй олзо доходуудай түсэб 1949 онтой жэшэбэл 1950 ондо 17.600.800 түхэригөөр ехэ болгохоор хараалагданхай.

Бюджедые хүсэд гүйсэлдүүлхын түлөө городской промышленна ба кооперативна предприятинууд эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын, худалдаанда гаргалгын түсэбүүдые дүүргэжэ, гүрэнэй олзын ба эрьесын налогуудай оролтые саг соонь хангахань шухала байна. Гэхэ зуура, энэ оной түрүүшын хахад жэл соо пивын завод, Минторгын ба Бурмонторгын худалдаа наймаанай организацинууд бюджедтэ оруулагдаха мүнгые удааруулна.

Тиихэдэ, ажалшадай гэр байрын заhабарида, hургуулинуудые hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгэдэ, үхибүүдэй яслинуудта ба үхибүүдэй амарха, сэнгэхэ, экскурсида ябаха, тэдэнэрэй эдеэ хоолые hайжаруулха хэрэгүүдтэ тусхайлан үгтэhэн мүнгэнүүдые 1950 оной түрүүшын хахад жэл соо хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Энэ хадаа тон ехэ буруу, эрдэм гэгээрэлэй, элүүр энхын, ажалшадай тэниглэн байдалай хэрэгтэ үгтэhэн зөөриие минн хэбтүүлhэн ябадал мүн.

1950 ондо хараалагдаhан бюджедэй 79 процентнь социально-тэдхэмжын, культурын, hуралсалай хэрэгүүдтэ, городой ажалшадай элүүр энхые хамгаалгада гаргашалагдаха юм.

Ажалшадай амгалан ба тэниглэн байдалые хамгаалха тухай сталинска анхаралые городской бюджедэй хубаариhаа бүришье эли тодоор харанабди.

Энэ ехэ хэмжээнэй зөөри хадаа hургуулинуудай, үхибүүдэй яслинууд ба садуудай, больницануудай, нарайлгын гэрнүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха ба үргэдхэхэ арга олгохо болоно. Город соо дунда hургуули шэнээр баригдаха юм. Энээндэ 1.380 мянган түхэриг hомологдоо. Бюджедэй мүнгэнэй 16 процентнь арадай ажахые финансировалгада гаргашалагдаха болоно.

Манай республикын столицын бүхы ажалшад эб найрамдалай Стокгольмско Уряа доро гараа табиха зуураа, үйлэдбэриин түсэбүүдые үлүүлэн ба уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлбэ. Энэ хадаа городской финансова хүдэлмэрилэгшэдтэ 1950 оной бюджедые дүүргэхэ хэрэгтэнь туhалха.

* * *

Нүхэр Бестужевай элидхэл тушаа Горсоведэй депутадууд үг[…] хэлэбэ.

—Манай городой зарим заха булангуудта, илангаяа «Лысая го[…]ра», Мяханай комбинат шада[…] hургуулиин байшангууд дутал[…]на. Һурагшад 5 километр хүрэт[…] үбэлдөө хүйтэн жабар соо ябад[…] байха юм. Тиимэдэ эдэ газа[…]нуудта эхин hургуулинуудые э[…]хидхэхэ ёhотойбди.

Яслинууд, садууд үсөөдэ[…] Нарай үхибүүдээ яслида үгөө[…] ажалда орохые хүсэhэн эхэнү[…] тон олон аад, яслинуудта ябаж[…] үхибүүдтээ hуури олоногүй. Ясл[…]нуудые олошоруулха, үхибүүд[…] харууhа, хоол hайжаруул[…] шухала—гэжэ депутадууд В. [...] Дергин, Патехова, И. Ф. Троно[…] зааба.

— Элүүр энхые hангинаар сах[…]ха хэрэгые медицинскэ кадрнуу[…] шиидхэдэг. Гэбэшье, манайда и[…]ститут дүүргээд ерэhэн вр[…]чууд гэр байрагүй, эндэ тэнд[…] айлайхяар байна. Зариманиинь [...] дэргээ, нютагаа бусана. Тиим[…] дээрэhээ мэргэжэлтэдэй байр[…] байдалда анхарал табиха шух[…]ла.

Шэлэй завод, мясокомбина[…] болон бусад промышленна пре[…]приятинууд дээгүүр больницану[…]дые үргэдхэхэ, шэнэ яслинууд б[…] садуудые бариха шухала. Энэ[…]нэй тухай Д. Болсохоев, Е. Тар[…]шинов, З. Алексеева, Н. Попо[…] болон бусад тэмдэглэбэ.

* * *

Ажалшадай депутадуудай Ула[…] Удын городской Соведэй 14-дэ[…] сесси болбол 1949 оной бюджед[…] гүйсэдхэл тухай тоосоое ба горо[…]дой 1950 оной бюджедые нэгэ[…] hаналаар баталан абаа.

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭДЭ ХАМАГ ХҮСЭЕЭ ТАБИЯ

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД БА ТРАКТОРИСТНУУД! Үбhэ тэжээл хадаа адуу малые амжалтатайгаар үсхэхын шухала услови мүн. Тиимэhээ үбhэ хуряалгые шамдуулагты, тракторна ба морин косилкануудые бултыень гүйсэдөөр хэрэглэгты, нэгэшье минута миил бү үнгэргэгты.

* * * * * *

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Үшөөтэйн МТС үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ

Hаяхан, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай Үшөөтэйн МТС-эй директор нүхэр Багадаевай элидхэл шагнаба. Тиихэ зуураа, Үшөөтэйн МТС болбол үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын түсэбые харьяата колхозуудтаа хангалтагүйгөөр дүүргэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

МТС-эй директор нүхэр Багадаев хадаа үбhэ хуряалга ба тэжээл силосовалгада МТС-эйнгээ хаhа саг соогоо бэлэдхэхэ ябадал хангаагүй, тиимэhээнь харьяата колхозуудтань энэ хүдэлмэриие эхилхэ болзорнууд таhалдуулагдаа.

Үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын графигууд тракторна бригадануудта ёhо тэдыгээр хүргэгдөө гэжэ шалгалтаар элирүүлэгдэбэ. Зарим колхозуудта трактораар үбhэ сабшаха участогууд үшөө таhалагдаагүй, мүн тэрэшэлэн тракторна агрегадуудые хангаха хүсэд тооной хүдэлмэришэд, мори унаа таhалан үгэлгэ үшөө дүүргэгдээгүй байна. Тэрэнэй эсэстэ МТС болбол трактораар үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалгые тон ехэ гээгдэлтэйгээр эхилээд, июлиин 14 болотор миил 168 гектар сабшаhан (түсэбынь 3.500 га), 106 тонно силос дараhан (түсэбынь 1300 тонно) байха юм.

Үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалга дээрэ тогтоогдоhон халаанай нормонууд дүүргэтдэнэгүй. МТС-эй дирекци болбол колхозуудтай баталhан договорнуудаа үбhэ хуряалгын түрүүшын үдэрhөө дүүргэнэгүй. МТС-тэй договоро эбдэжэ байhан колхозуудта эрилтэтэйгээр хандаагүй, иигэжэ, тэжээл бэлэдхэлгын талаар өөhэд хоорондохи договорно уялгануудаа эбдэлэн ябадалые нюуха далдалха мэтээр үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ муу жэшээнүүдые дахяад дабтана.

Үшөөтэйн МТС-эй харьяата колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын талаар үзэгдэhэн эдэ бүхы ехэ дутуунууд хадаа колхозуудай малнуудые тэжээлээр хангаха хэрэгтэ МТС-эй дирекциин hанаа амараар хандажа байhыень гэршэлнэ.

Тиихэдэ Зэдын аймгүйсэдком ба республикын хүдөө ажахын Министерство болбол үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалгын талаар Үшөөтэйн МТС-эй хүдэлмэриие хинан шалганагүй, үбhэ сабшалгын машинна отрядуудые эмхидхэхэ хэрэгтэнь тэрээндэ ёhото туhаламжа үзүүлнэгүй, харьяата колхозуудтаа тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулха тушаа МТС-эй дирекцидэ эрилтэтэйгээр ханданагүй.

Үшөөтэйн МТС-эй хүдэлмэриие хаража үзэхэ зуураа, «Колхозуудта үбhэ хуряалга ба тэжээл силосовалгаар МТС-үүдэй хангалтагүй хүдэлмэри тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной июлиин 4-нэй тогтоол соо хэлэгдэhэн тэжээл бэлэдхэлгын талаар МТС-үүдэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд мүн республикын олон МТС-үүдтэ үзэгдэнэ гэжэ. Республикын Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ. Олонхи аймагуудта ниитын малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ МТС-үүдэй техникые хэрэглэхэ ябадал муугаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ шалгалтаар элирүүлэгдэhэн байна. Тэрэнэй эсэстэ үбhэ хуряалгын олон сложно ба силос хэршэдэг машинанууд мүнөө хүрэтэрөө хүдэлмэридэ табигдаагүй байhаар.

Республикын хүдөө ажахын Министерство ба олон аймгүйсэдкомууд хадаа МТС-үүдэй муу хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэрөө тэсэжэ байна, үбhэ хуряалга ба силос даралгын талаар тогтоогдоhон даалгабаринуудаа дүүргэхэ хэрэгтэ МТС-үүдэй директорнүүдэй харюусалгые дээшэлүүлнэгүй.

Республикын Министрнүүдэй Совет болбол харьяата колхозуудтаа үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалгын хүдэлмэринүүдые хангалтагүйгөөр ябуулhанай түлөө Үшөөтэйн МТС-эй директор нүхэр Багадаевта аман зэмэ үгэжэ, хэрбээ эдэ хүдэлмэринүүдэй хаhа болзор соогоо дүүргэтдээгүй хадань, тэрэ болбол бүри шанга харюусалгада хабаадуулагдаха гэжэ уридшалан hануулаа.

Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдые тогтоогдоhон болзортонь бүрин дүүргэхэ бодомжотойгоор үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын хүдэлмэринүүдтэ үбhэ сабшалгын машинна отрядуудые 3 үдэрэй болзор соо элсүүлхэ тухай;

үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын бүхы агрегадуудые хэрэгтэй тооной мэргэжэлтэй ба туhалбариин хүдэлмэришэдөөр, мори унаагаар хангаха ба силоснэ ногоо шэрэлгэдэ 3-hаа үсөөн бэшэ ашаанай автомашинануудые МТС-эйнгээ автопаркhаа таhалан үгэхэ тухай;

тракторна бригадануудай халаанайнгаа нормонуудые дүүргэхэ, тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан үбhэ сабшалгын түрүү отрядуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба бүхы тракторна бригадануудта часай графигаар хүдэлмэрилхэ ябадал эмхидхэхэ тухай Үшөөтэйн МТС-эй директор нүхэр Багадаевта дурадхагдаба.

Республикын Министрнүүдэй Совет болбол Үшөөтэйн МТС-эй үбhэ сабшалтынгаа ба тэжээл силосовалгынгаа графигые дүүргэхэ ябадал саг үргэлжэ хинан шалгаха, үбhэ сабшалгын ба силос даралгын агрегадуудые hайн кадрнуудаар хангаха хэрэгтэнь энэ МТС-тэ туhаламжа үзүүлхэ талаар БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство ба Зэдын аймгүйсэдкомые уялгаба.

Тэрээнтэй хамта, республикын Министрнүүдэй Совет болбол «Колхозуудта үбhэ хуряалга ба тэжээл силосовалгаар МТС-үүдэй хангалтагүй хүдэлмэри тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной июлиин 4-нэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, тэрэниие хүтэлбэри ба эрхэбэшэ дүүргэлтэ болгохо гэжэ тогтоохо зуураа, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые, мүн тэрэшэлэн республикын МТС-үүдэй директорнүүдые иигэжэ уялгаба:

Бүхы МТС-үүдэй үбhэ хуряалгын ба тэжээл силосовалгынгаа хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ябуулгые дары хангаха, үбhэ сабшалгын ба тэжээл силосовалгын 5 үдэрэй болон халаанай даалгабаринуудые тракторна бригадануудта хүргэхэ;

МТС-үүдтэ, колхозуудта бии байhан силос хэршэдэг механическа ба простой бүхы машинануудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ ябадал эмхидхэхэ;

МТС-үүд ба колхозуудhаа хэрэгтэй тооной хүдэлмэришэд, мори унаа болон автомобильна транспортые тэжээл силосовалгада табижа, силоснэ барилгануудта силоснэ ногоонуудые таhалдалгүй шэрэхэ ябадал хангаха.

Олонхи МТС-үүдэй бии байhан машинануудаа гансал үбhэ сабшалгада хэрэглэдэг ябадалые бурууда тоолоод, республикын Министрнүүдэй Совет болбол харьяата колхозуудтаа үбhэ сабшалга, тармалга ба сомолгые бүрин механизацилга хангахыень БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство, аймгүйсэдкомууд ба МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалаа.

Республикын хүдөө ажахын Министерство болбол колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалгаар правительствын тогтооhон түсэбүүдые МТС-үүдэй дүүргэхэ тушаа хэмжээнүүдые хүсэд абанагүй гэжэ тус тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Тиин, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие эмхидхэлдэ бии байhан дутуунуудые усадхажа, үбhэ сабшалга ба тэжээл силосовалгын гүрэнэй түсэбые бүхы МТС-үүдэй эрхэбэшэ дүүргэхэ талаар нэмэлтэ хэмжээнүүдые абахыень БМАССР-эй хүдөө ажахын министр нүхэр Дубровскидэ дурадхагдаа.

Сабшалан дээрэhээ мэдээсэлнүүд

Байкало-Кудара

БАЙКАЛО-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Эндэхи колхозууд үбhэ сабшалгынгаа графигые 175 процент дүүргэжэ, республика доторoo түрүү hуури эзэлжэ ябана. «Прибайкалец», «Октябрь», «III пятилетка», «Байкал» колхозууд үбhэ хуряалгаар аймаг соогоо түрүүлэнхэй. «Прибайкалец» колхозойхид июлиин 16 болотор үбhэ сабшалгынгаа түсэбые 87,5 процент дүүргэhэн ба 1025 центнер үбhэ сомоhон байна.

«Октябрь» колхозой гар хажуурша Василий Андреевич Вторушин үдэрэйнгөө нормые 1,5—2 дахинаар үлүүлэн дүүргэнэ. Тиихэдэ гар хажууршад Анатолий Васильевич Бусурманов нормоёо 120—130, Анна Константиновна Шустова 130—140 процент дүүргэнэд. Гар хажууршадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

П. Казаринов.

Кабанскын аймаг

Кабанскын аймагай колхозууд июлиин 15 болотор үбhэ сабшалгынгаа графигые 147,3 процент дүүргэжэ, республика доторoo гурбадахи hуури эзэлжэ ябана. Мүн силос даралгынгаа графигые 197,2 процент дүүргэнхэй. 1070 центнер үбhэ сомоhон «Красное знамя» (түрүүлэгшэнь нүхэр Бурлаков), 850 центнер үбhэ сомоhон «Победа» (түрүүлэгшэнь нүхэр Федосеев) колхозууд аймаг соогоо түрүүлэнхэй.

Гэхэтэй хамта, мүнөө хүрэтэрөө нэгэшье центнер үбhэ сомоогүй колхозууд бии байна. Тэдэнэй тоодо Кабанскын сельсоведэй Ждановай (түрүүлэгшэнь Попов), Калининай (түрүүлэгшэнь Шадрин) колхозууд ороно. Мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз миил 40 га үбhэ хуряанхай. Дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбhэ сабшалгын унжагайруулагдажа байhан ябадалые «ногоон муугаар ургаа» гэhэн шалтагаанаар тайлбарилна.

Үрэгүй шалтагаануудые бариад hуунхаар, үбhэ хуряалгые хурдадхаха тушаа бодомжолхо хэрэгтэй.

И. Исупов.

Прибайкальска аймаг

ТУРУНТАЕВО. **(Телефоноор абтаба).** Прибайкальска аймагай **Чкаловай** (түрүүлэгшэнь Баев, **парторганизациинь** секретарь **Помулев**), Чапаевай (түрүүлэгшэнь Белоусов, парторганизациинь секретарь Баташев) нэрэмжэтэ колхозууд үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие түрүүшын үдэрhөө эмхи гуримтайгаар ябуулжа, тэжээл бэлэдхэлгээр аймаг доторoo түрүү hуури эзэлжэ ябана.

Гэхэтэй хамта, аймагай зарим колхозууд (Турунтаевска сельсоведэй «Красная Заря», Горячинска сельсоведэй 3 колхозууд ба бусад) тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие мэнэ hая эхилээд, обор нобшоор ябуулна. Мүн Итанцын МТС (директорынь Бобыцын) тракторна агрегадуудаар 2000 га сабшаха түсэбтэй аад, «сенокосилканууд үгы» гэжэ шалтаад, юушье хээгүй. Тракторна сенокосилкануудай үгы хадань, морин сенокосилкануудые хэрэглэжэ болохо байгаа.

Иимэ ушарhаа аймагай колхозууд июлиин 15 болотор миил 520 гектар (графигайнь хахад) сабшаад, 4160 центнер үбhэ (графигайнь хахадhаа бага) сомоод байна.

Гээгдэлээ усадхажа, үбhэ хуряалгые графигай ёhoop ябуулхын түлөө эндэхи колхозууд тэмсэхэ ёhотой.

В. Егоров.

Эрхим хажууршад

Хоринин аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гар хажуурша комсомолец Г. Шоинов үдэр бүри 0,95—1,0 га үбhэ сабшажа, нормоёо 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн 74 наhатай Ц. Очиров өөрынгөө дураар үбhэ сабшахаяа гаража, бэшэ колхознигуудhаа гээгдэнгүй 0,50 га сабшана.

Энэ үбгэн колхозойнгоо залуушуул ба үбгэд хүгшэдые үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябалсахые уряална.

* * *

Үбдэг тулама ногоотой байхада үшөө юугээ хүлеэнэб?

«1950—1951 онуудай үбэлжэлгын үедэ колхозно ниитын адуу малые үбhэ тэжээлээр гүйсэд хангалга — республикын партийна организацинуудай, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүд болон колхозуудай ажахын-политическэ шухалын шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо» гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Республикын түрүү колхозууд энэ тогтоолые хэрэг ажал дээрэ бэелүүлэн, үхэр малдаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Гэхэтэй хамта, Сэлэнгын аймагай хүтэлбэрилхы органууд нёдондо жэлдэ адуу малай тэжээл хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр бэлэдхэлгые эмхидхэжэ ба толгойлжо шадангүй, олон малаа үхүүлhэн, турааhан ябадалhаа hургаал абаагүй, байгша оной тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ бүришье харюусалгагүйгөөр хандана.

Үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие аймагай колхозуудай hая эхилжэ байhан ябадалые имагтал энээгээр тайлбарилха хэрэгтэй. Июлиин 15 болотор аймагай колхозууд миил 88 гектар сабшаhан (түсэбынь 38000 га), силос дараха түсэбөө миил 3 процент, набшата тэжээл бэлэдхэлгээ 17,1 процент дүүргээд байха юм. Тиихэдэ нэгэшье центнер үбhэн сомогдоогүй байгаа. Эгээл иимэhээ Сэлэнгын аймаг үбhэ хуряалгаар республика доторoo эгээл hүүлшын hуури эзэлжэ ябана.

Сэлэнгынхид яахадаа иитэрээ гээгдэбэб?

Жэшээ болгон Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозые хараад үзэе. Аймаг доторoo эгээн томо, баян колхозуудай нэгэн. 11 мянгаад толгой адуу малтай. Иимэ, олон адуу малдаа бардам тэжээл бэлдэхын түлөө энэ колхозойхид бүхы арга хүсэеэ үргэнөөр хэрэглэхэ ёhотой байгаа гэжэ хэнэйшье hанахаар. Теэд, бодото байдалынь холо иимэ бэшэ.

Июлиин 15. Зарим аймагуудай түрүү колхозууд үбhөө түүбэрилэн сабшажа эхилhээр хахад hара болоо. Түрүүшын хэдэн мянгаад центнер үбhэн сомогдоо. Теэд, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой кузнецын хорой соо хюрөөнүүдынь хэгдээтэй 14 түгэс сенокосилканууд, 10 морин тармуурнууд жэрылдэжэ байна. Үшөө хэдэн сенокосилканууд ба морин тармуурнууд сабшалан дээрэ абаашагдахаяа бэлэдхэгдэhэн хэбэртэй тосхоной улицаар эндэ тэндэ хэбтэнэ.

Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыповhээ энээн тушаа асуухада:

— Бригаданууд hаял сабшалан дээрээ гаража байна. Бороо хура ороогүй, үбhэ ногоон «ургаагүй» аад лэ, бэрхэтэй байна даа, —гэжэ хөөрэнэ. Түүбэрилэн сабшамаар ногоон ургаагүй гэжэ хэн үнэншэхэб. Тохой гэжэ сабшалан дээрэ зарим газартаа үбдэг тулама хилганатай hайхан ногоон ургашоод байха юм. Бүхэн голой зүүн бэеын намагтай газарай, үерэй уhанда абхуулжа байhан Сэлэнгэ мүрэнэй олтирогуудай (433 га), мүн Загастайн, Хүхэ Бургаастайн болон бусад сабшалангуудай ногооной ургаса тухай хэлэлтэшьегүй. Тиимэhээ колхозой түрүүлэгшэ болбол эндэ лаб лэ «хөөргэжэрхиhэн» байна. Теэд, үбhэ хуряалгын үедэ энэ колхоздо түлөөлэгшөөр ерэhэн ВКП(б)-гэй айкомой инструктор нүхэр Бамбаровай мүн лэ «ногоон ургаагүй» гэhэн «тушаада» бариггдаад, түрүүлэгшэ Цыдыповтэй нэгэ «жэмбүүрээр жэмбүүрдэжэ» миил hуухань тоншье гайхалтай.

Үбhэ сабшалгые энэ болотор эхилээдүй байгаа хадаа силос даралга, витаминна ба набшата тэжээл бэлэдхээ бэзэ гэжэ hанахада, тэрэ байхагүй. Нэгэшье тонно силос дарагдаагүй, нэгэшье центнер витаминта үбhэн бэлэдхэгдээгүй.

Үбhэ хуряалгын 8 бригаданууд (213 хүн) хүдэлмэрилхэ ёhотой аад, мүнөө хүсэд бэшэ хүдэлмэришэдтэй 3 бригада (таряанажалай 1-дэхи ба 2-дохи, МТФ, хамта 50-аад хүн) сабшалан дээрэ гараад, июлиин 15—16-да гар хажуураар сабшажа эхилhэн байха юм. Сенокосилканууд хүдэлмэрилжэ үшөө эхилээдүй байгаа hэн.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой центр. Хуряалгын халуун хаhа байбашье, улицануудай хоорондуур урагша хойшоо ажалгүйгөөр hүндэлhэн хүнүүд. Сэхынь хэлэхэдэ, ямар нэгэн ехэ найр зугаа боложо байhан шэнгеэр тус колхозой центр үзэгдэнэ.

Энэ тосхондо амбулаториин, сельсоведэй, маслобазын хүдэлмэришэд, 30 гаран багшанар, мүн олон hурагшад ба оройдоо юушье хэдэггүй хүнүүд тон олон байха юм. Теэд, нүхэд Цыдыпов, Бамбаров, партбюрогой секретариие орлогшо нүхэр Манидариева гэгшэд воскреснигүүдые эмхидхэжэ, эдэ уладуудые үбhэ сабшалга, силос даралга, набша мүшэр бэлэдхэлгэдэ хэрэглэхэ тушаа оролдоогүй байшоо. Багшанар, врачууд болон бусад хадаа гүрэн түрын удхашанартай энэ хүдэлмэридэ хабаадалсангүй hуужа байхаар тиимэ огтолон юумэ мэдэхэгүй, хамагта хамаагүй уладууд бэшэ ха юм. Зүгөөр, тэдэндэ халуунаар хандажа, колхоздо туhаламжа үзүүлхыень дурадхаха хэрэгтэй байгаа. Тэрэшэлэн, үхибүүдэй ясли эмхидхээ hаа, олон эхэнүүд үбhэ хуряалгада үдэрөөр ябажа шадаха байна.

Эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй ажалаа эмхидхэжэ ба колхозойнгоо гэшүүдые хамтынгаа ажалда элсүүлжэ шададаггүй, ахир түлюур байhыень доро дурсагдагша байдал эли тодо гэршэлнэ. Үбhэ сабшалгые түлэг эхилхэ үедэ Аксуурга ба Сагаан Хада гэжэ нютагай аршаануудта 100 гаран колхознигууд амаржа байгаа. Мүнөө, июлиин тэн болобошье, тэндэ үшөөл 20—30 колхознигууд hуужа байhаар. Теэд, иимэ байдалые хаража байбашье, эндэхи хүтэлбэрилэгшэд hанаа амар hуудаг.

Энэ колхозой дэргэдэ томо парторганизаци (56 хүн), комсомольско организаци (40 хүн) бии. Ямар ехэ хүсэн гээшэб! Гэхэтэй хамта, эдэ организацинуудай хүдэлмэриин дүн тобойсо харагданагүй. Комсомольско организаци, секретарь Б. Нимаева түрүүтэй, бүри «унташанхай». Уншалгын гэр, клуб, радиоузел хүдэлмэрилнэгүй. Библиотекэдэнь уранhайханай литература хургаа даража тооломоор, клуб соонь портредүүдhээ бэшэ нэгэшье лозунг байхагүй. Доторнь эбдэрхэй пианина, hандалинууд ба холторхой штукатуркатай хана.

Уншалгын байшан соо hунгалтын үеын лозунгнууд ба элбэг тооhон. Электростанци хүдэлдэггүй шахуу. Уранhайханай самодеятельностиин кружок үгы. Лекцинүүд ба элидхэлнүүд үсөөн үнгэргэгдэдэг. Кино үсөөхэн харуулагдадаг, полевой станда огто харуулагдадаггүй. Заримдаа нүхэр Цыдыпов киномеханигые намнахые hэдэдэг гэнэ.

«1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол олониитэ колхознигуудта хүсэд ойлгуулагдаагүй байhаар. Мүн сенокосилкын машинистнуудай республиканска мүрысөө үүсхэгшэ нүхэр Трудневай уряатай эндэхи машинистнууд танилсаагүй. Сэхынь хэлэхэдэ, политическониитын хүдэлмэри хэлэшэгүй муугаар табигданхай. Иимэ ехэнүүд партийна ба комсомольско организацинуудай колхоз арба дахин hайнаар хүдэлмэрилжэ, ажахын кампанинуудые жэшээтээр үнгэргэжэ шадаха байнал.

Гар хажуураар ба морин сенокосилкаар сабшалгые эндэхи колхозуудай hая эхилжэ байхатай хамта, мүн Сэлэнгын МТС (директорынь нүхэр Брянский) үбhэ сабшалгын тракторна агрегадуудаа хүсэд бэлэдхэжэ дүүргээдүй байшоо. Үшөө 2—3 тракторнуудынь ба сенокосилкануудынь МТС-эйнгээ территори соо хэбтэжэ байба. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ машинист Очиров Даши МТС-hээ трактор хүлеэжэ hуухадань, трактористань МТС дээрээ «Универсал» трактораа хүдэлгэжэ ядажа байха юм.

— Заводилжа ядаад байнабди. Автомашинаар зүдхүүлжэ, колхоздоо ошохо болоо, — гэжэ тэрэ тракторист хөөрэнэ.

Трактораар үбhэ сабшалгые мүн зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тоодоггүй байhан тухай нүхэр Брянский хөөрэбэ:

—9 агрегадаймнай 4—5-нь мүнөөдэрhөө сабшажа эхилбэ. Договорой ёhoop Сталинай нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ үбhэ сабшалгын хоёр агрегат хүдэлмэрилхэ ёhотой юм. Теэд, түрүүлэгшэ Цыдыпов нэгэнhээнь арсажархёо...

Дээрэ дурсагдагша эдэ бүхы болошогүй баримтанууд хадаа, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой, мүн бүхы аймагай байгша оной тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие гүнзэгы таhалдалда орожо байhыень гэршэлнэ. Тэжээл бэлэдхэлгые таhалдуулга хадаа имагтал колхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ тон муугаар нүлөөлхэ байна. Ерэхэ үбэлжэлгэдэ адуу малаа үбhэ тэжээлээр дутаажа, дахинаа үхүүлээ, тураагаа hаа, заhагдашагүй ехэ алдуу болохо байhаниинь лабтай.

Тиимэhээ үбhэ хуряалга дээрэ эрид хубилалта хэхэ, энээндэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ саг тулаа.

Б. Мунгонов.

«Б. М. Үнэнэй» тусхай корр.

Индиин премьер-министр Неру гэгшэдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тушаа гадаадын мэдээсэлнүүд

ХИТАДАЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

ШАНХАЙ, июлиин 19. (ТАСС). Корея тухай асуудал тушаа Неру гэгшын хандалгада И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай мэдээсэлые шанхайска бүхы газетэнүүд мүнөөдэр толилбо.

«Цзефанжибао» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Корея тухай асуудалые хаража үзэхэ зуураа, И. В. Сталин корейскэ асуудал хадаа агууехэ 5 гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй, тэрэ тоодо Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшын заабол хабаадалгатайгаар Аюулгүйн Соведээр дамжуулан гуримшуулагдаха ёһотой гэһэн телеграммые Неру гэгшын хандалгада харюу болгон эльгээбэ».

«Дагунбао» газетэ түрүү статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Неру гэгшын хандалгада үгэһэн харюу соогоо Генералиссимус Сталин корейскэ асуудалай удхые тодоор харуулна. Американска империализм хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нангин туғые шүүрэн эзэлжэ, ООН-эй Аюулгүйн Соведэй хуулита буса резолюцяар далдалагдан, Кореядэ агрессивнэ дай үүдхэбэ. Хэрбээ Советскэ Союзай ба Хитадай арадай республикын түлөөлэгшэд Аюулгүйн Соведэй заседанида хабаадалсаа һаа, Аюулгүйн Совет тиимэ бузар резолюциие абахагүй байгаа.

Корейскэ асуудалые гуримшуулхын тула Аюулгүйн Совет хадаа 30 миллион корейскэ арадай дура хүсэлые харуулһан Корейскэ арадай-демократическа республикын түлөөлэгшэдэй хараа бодолые соносхо ёһотой».

ПОЛЬША

ВАРШАВА, июлиин 19. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ И. В. Сталин ба Индиин премьер-министр Неру гэгшын хоорондоо абалсаһан бэшэгүүдэй текстнүүдые польско бүхы газетэнүүд мүнөөдэр толилбо.

Неругай хандалгада Генералиссимус И. В. Сталинай үгэһэн харюу хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха гансахан зам мүн гэжэ «Трибуна Люду» газетэ редакционно статья соогоо бэшэнэ. Энэ харюунь эб найрамдалай ба уласхоорондын хани харилсаанай сталинска политикын, өөрынгөө хуби заяае арад бүхэнэй өөрөө шиидхэхэ эрхые ба уласхоорондын хэлсээнүүдые хүндэлэлгын сталинска политикын үнэн зүб байһаниие үшөө дахин харуулна.

Американска агрессорнүүд корейскэ арадта добтолһон шуһата добтолгоёо ООН-эй тугаар билдагуушалан далдалба.

475 миллион хитад арадай түлөөлэгшэдые ООН-дэ оруулаагүй ябадал хадаа ООН-эй хүдэлмэридэ СССР-эй болон арадай демократиин оронуудай делегадуудай хабаадаха аргагүй болгобо.

Советскэ Союз бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гэһэн принципые хэлбэришэгүйгөөр сахина. Советскэ Союз ООН-эй түшэглэхэ принципүүд ба Уставые үргэлжэ хамгаална.

Олон миллион хүнүүд американска империализмын гэмтэ хэрэгые үзэн ядана, СССР-эй политикада. Сталинай политикада эб найрамдалай замые харана.

Бүмбэрсэг дэлхэйн олон зуугаад миллион хүнүүд ба бүхы польско арад И. В. Сталинай харюуе дэмжэнэ гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ, июлиин 19. (ТАСС). Мүнөөдэр румынска газетэнүүд Неру гэгшын хандалгада нүхэр Сталинай үгэһэн харюуе толилон, тайлбари үгэнэ.

«Скентейя» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Неругай хандалгада нүхэр Сталинай үгэһэн харюуе эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэн баяртайгаар хүлеэжэ абаха байна. Советскэ Союзай гениальна вождь социализмын ороной хододоо амгалан политикые хэдэхэн тодорхой үгэнүүдээр харуулна.

Нүхэр Сталинай харюу хадаа бага ба томо арадуудай интересүүд болон эрхэнүүдые Советскэ Союзай ямар эрэлхэгээр хамгаалжа байһаниие үшөө дахин харуулна. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Аюулгүйн Соведэй сағ үргэлжын гэшүүн болон һууриия эзэлхэ Хитадай арадай республикын арсалтагүй эрхые нүхэр Сталин үшөө дахин харуулна.

Нүхэр Сталинай харюу ба эб найрамдалай ашаг туһада хэһэн тэрэнэй түүхэтэ алхамууд хадаа бүхы дэлхэйдэ угаа халуунаар дэмжэгдэхэ байна.

Румынска арад эб найрамдалай энэ гэрэлтэмэ документые бүхы зүрхэнһөө һайшаана. Уласхоорондын байдалай хамагай хүндэ хүшэр сагуудта бүхы дэлхэйн арадууд Советскэ Союзда, агууехэ Сталинда хандана. Корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхые зааһан нүхэр Сталинай харюунь эб найрамдалай ба уласхоорондын хани харилсаанай хэрэгтэ угаа ехэ нэмэри болоно».

БОЛГАРИ

СОФИЯ, июлиин 19. (ТАСС). Мүнөөдэр болгарска газетэнүүд индийскэ премьер-министр Неру гэгшын хандалгада И. В. Сталинай үгэһэн харюуе толилно.

«Работническо дело» газетэ нүхэр И. В. Сталинай харюуе ба Неругай хандалгые «Сталин корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха гэнэ» гэһэн гаршагтайгаар толилбо.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, июлиин 19. (ТАСС). Корейскэ асуудал тушаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ И. В. Сталинай ба Индиин премьер-министр Неру гэгшын хоорондоо абалсаһан бэшэгүүд тухай мэдээсэлые пражска радио хэдэн удаа дамжуулба.

Чехословацка олониитэ хадаа агууехэ табан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй, тэрэ тоодо Хитадай арадай правительствын түлөөлэгшын заабол хабаадалгатайгаар Аюулгүйн Соведээр дамжуулан корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулгын туһатай байһан тухай И. В. Сталинай мэдүүлгые угаа ехэ баяртайгаар угтаба.

Корейскэ асуудалые түргэнөөр гуримшуулхын тула корейскэ арадай түлөөлэгшэдые Аюулгүйн Соведтэ соносхохонь туһатай байха һэн гэжэ И. В. Сталинай хэлэһэн үгэнүүд чехословацка олониитые ехээр баярлуулба.

Бүхы хүн түрэлтэн Генералиссимус Сталинай үгэнүүдые ходоодоо угаа ехэ анхаралтайгаар хүлеэдэг ба уншадаг байна гэжэ «Свободное слово» газетэ бэшэнэ. Советскэ Союз өөрынгөө эб найрамдалай принципүүд ба зорилгонуудые үнэн сэхээр бэелүүлнэ гэжэ И. В. Сталинай үгэнүүд энэ удаашье харуулна.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, июлиин 19. (ТАСС). И. В. Сталинай ба Неру гэгшын хоорондоо абалсаһан бэшэгүүд тухай мэдээсэлые венгерскэ бүхы газетэнүүд түрүү хуудаһануудаа дээрээ толилбо.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, июлиин 19. (ТАСС). Берлинскэ демократическа хэблэл хадаа Аюулгүйн Соведээр дамжуулан корейскэ асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулха тушаа Индиин премьер-министр Неруда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталинай эльгээһэн харюу бэшэгые томо гаршагтайгаар мүнөөдэр толилбо.

СЕПГ-эй центральна орган «Нейес Дейчланд» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

«Корейскэ асуудалые гуримшуулха тухай индийскэ премьер-министрын дурадхалынь СССР-тэ ба США-дэ эльгээгдэһэн байгаа. Энэ дурадхал тушаа США-гэй правительствын эзэлһэн хараа бодолынь дай үүдхэгшэ вашингтонско этэгээдүүдые балшииса элирүүлнэ ба тэдэнэй дайнай түсэбүүдые тодорхойгоор харуулна. Вашингтонһоо «Нью-Йорк Таймс» газетын дипломатическа корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ачесон Неру гэгшэдэ эльгээһэн харюу соогоо, США хадаа «корейскэ асуудалые зүбшэн хэлсэхын тула Аюулгүйн Соведтэ коммунистическэ Хитадые оруулхые хүсэнэгүй» гэжэ мэдүүлһэн байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, июлиин 19. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үглөөгүүр мэдээ толилбо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсаниие горьтойгоор сохижо, дабшалтаяа үргэлжэлүүлнэ. Июлиин 17-до, Арадай армиин частьнууд Пуе (Фуйо) городые бүрин сүлөөлөө. Тэрэшэлэн Ноньсань (Ронзан) город сүлөөлэгдэбэ.

Урда ба Хойто Кенсан провинцинуудай олон районуудтахи партизанска отрядууд Арадай армиин частьнуудай дабшалтые дэмжэн, эдэбхитэйгээр байлдажа байна.

ПХЕНЬЯН, июлиин 19. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөө үдэшын мэдээн соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ.

Арадай армиин авиаци американска авиачастьнууд ба хуурай газарай сэрэгүүдые хэдэн удаа сохибо. Июлиин 18-да Арадай армиин самолёдууд агаарай байлдаанда американска хоёр самолёдые сохижо унагааба. Энэ үдэрэй 16 час 30 минутада Арадай армиин авиаци Тэгу (Тайкю) тээшэ ошожо ябаһан американска 100 гаран автомашинануудые хаража, тэдэниие бомбодоһон ба 60 шахуу машинануудые үгы хэһэн байна.

Июлиин 18-да Арадай армиин зенитнэ батарей Хыннам (Конан) райондо добтолхо гэжэ оролдоһон американска самоледуудай нэгыень буудажа унагааба. Тус самолет Хыннам портын дэргэдэ далай дээрэ унаба.

ПХЕНЬЯН, июлиин 18. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани июлиин 18-най үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ.

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд уезднэ ба волостной олон центрнүүдые, мүн деревнинүүдые сүлөөлбэ. Дабшалтын дайшалхы операцинуудые хэхэ үедөө Арадай армиин частьнууд олон хүнүүдые плендэ абаһан ба буу зэбсэгүүдые олоор эзэлһэн байна.

Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлнэ. Сүлөөлэгдэһэн городуудай ба деревнинүүдэй хүн зон Арадай армиин сэрэгүүдые баяртайгаар угтана.

ПХЕНЬЯН, июлиин 18. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани июлиин 18-най үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ.

Июлиин 17-ной 18 часта Арадай армиин частьнууд Тэчжоной (Тайден) баруун хойно Тэпхенни (Тахейри) райондо, Кымган мүрэнэй урда эрье дээрэ американска сэрэгэй частьнуудтай байлдаба. Эдэ байлдаануудай үедэ дайсан ехэхэн гээгдэлнүүдые үзэһэн байна. 100 шахуу американецууд пленд абтаа.

Иимэ трофейнүүд эзэлэгдээ гэбэл: танк—8, 105-миллиметрын ехэ буу—25, 155-миллиметрын ехэ буу—8, танк буудаха буу—19, базук (танк буудаха буу)—50, зенитнэ пулемёдууд 25, хүндэ ба хүнгэн пулемёдууд — 30, винтовконууд — 800, карабинууд — 700, тэрэшэлэн олон тоото снарядууд ба бусад хэрэгсэлнүүд болоно.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 18. (ТАСС). Американска 24-дэхи пехотно дивизи Тэчжонһоо баруун тээшээ ба урагшаа «өөрынгөө лининүүдые тэгшэлжэ үргэлжэлһөөр» гэжэ Макартурай штабай коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Урда корейскэ армиин командирнуудта Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Верховно Главнокомандалагша Ким Ир Сенэй хандалга

ПХЕНЬЯН, июлиин 18. (ТАСС). Урда корейскэ армиин командирнуудта Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Верховно Главнокомандалагша Ким Ир Сенэй хандаһан хандалгые Пхеньянай радио дамжуулба.

«Бүхы корейскэ арадаар дэмжэгдэһэн Арадай арми,—гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ,—манай Эхэ ороной столица Сеулай байдаг, Кенги провинциие, Канвон провинциие бүрин сүлөөлөөд, мүн Хойто болон Урда Чунчен провинцинуудай бүхы территориие хуу бараниинь шахуу сүлөөлөөд, мүнөө үедэ Хойто Кенсан провинциин территоридо ороод ябажа байна. Американска армиин штаб ба лисынмановска марионеточнэ офицернүүд болон солдадуудай группа Тайденһээ зугадаба...

Бүхы корейскэ арад ба тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүд—манай Арадай арми гражданска дайниие хүсэнэгүй, тэдэнэр дайе түргэнөөр дүүргэхэ, манай орониие түргэнөөр нэгэдхэхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Хэрбээ американска империалистнууд манай дотоодын дайнда хамааралсаагүй ба зэбсэгтэ интервенциие хээгүй байгаа һаа, манай Эхэ орон үни хада нэгэдэһэн ба дайн үни хэзээ дүүрэһэн байха байгаа.

Американска империалистнууд манай Эхэ орониие зүүн зүгтэхи өөһэдынгөө колони ба сэрэгэй стратегическэ база болгохо гэһэн түсэб зохёоһоор үни болоо.

Манай орон тушаа өөрынгөө бузар муухай агрессивнэ энэ зорилгоо бэелүүлхын тула американска империалистнууд хуурай газарай, далайн ба агаарай хүсэнүүдые гульдхажа, зэбсэгтэ агресси эхилһэн байна. Тэдэнэр манай ороной городууд, тосхонууд ба промышленна предприятинуудые бомбодожо, манай ахадүүнэр, эгэшэнэр ба үхибүүдые хюдан алажа эхилһэн байна.

...Шэн габьяата Арадай армида сохигдоод Ли Сын Манай марионеточнэ правительство бутаран унаа, Урда Кореяын национальна суглаан гэдэгынь тараагдаа.

Ли Сын Манай марионеточнэ правительствода байһан урбагшадай үлэгдэлнүүд корейскэ арадай олон миллиард доллар үнэтэй эд зөөриие хулгайлан абаад зугадаба. Урда Кореяын национальна суглаанай депутадуудһаа оройдоол 10 шахуу хүн үлэбэ. Бидэнэр национальна суглаан гэдэг гээшэбди гэжэ тэдэ хашхарна. Үнэн дээрээ Урда Кореяын национальна суглаанай депутадуудай диилэнхи олонхинь корейскэ арадай талада ороһон байна.

Ли Сын Манай марионеточнэ правительствын армида байгаа дивизинүүдэй командирнууд, офицернүүд, албахаагшад!

Мүнөө танайда правительствошье, национальна суглааншье, генеральна штабшье байхагүй. Американска империалистнуудай мэдэлдэ таанарые орхёод, тэдэнэр бүгэдөөрөө зугадаба.

Мүнөө хэн захиралтануые үгэнэб, хэн таанарай командалжа байһан армиие хүтэлбэрилнэб? Энэ хадаа американска армиин генеральна штаб, энэ хадаа американска офицернүүд мүн.

Таанар американска агрессорнүүдэй талада байха ба өөһэдынгөө нютагайхидта, өөһэдынгөө түрэлхидтэ ба ахадүүнэртэ эсэргүү тэмсэхэ ёһогүйт. Таанар өөһэдынгөө арадай талада байха ба агрессорнүүдтэ—американска армида эсэргүү тэмсэхэ ёһотойт.

Энэ дайнда таанар хадаа манай Эхэ орониие өөһэдынгөө колони болгохые, корейскэ арадые өөһэдынгөө колониальна богоолшод болгохые оролдожо байгаа американска зэрлиг агрессорнүүдэй зэбсэгынь боложо байнат.

... Арадай армиин талада орогты! Командалжа байһан сэрэгүүдэйнгээ буу зэбсэгые американска агрессорнүүдэй урдаһаа эрьюулэгты! Эхэ орон ба арад хадаа энээниие үндэрөөр сэгнэхэ ба энээнһээ урда тээ хэһэн зэмыстнай хүлисэхэ байха».

Фотоэтюд. М. Минеевэй фото.

БАГШАНАРАЙ ЗУНАЙ АМАРАЛТА

Манай республикын һургуулинуудай багшанар зунайнгаа амаралтын үедэ оронойнгоо элдэб газарнуудта курортдо, санаторидо, амаралтын гэрнүүдтэ амаржа байна. Эхин ба дунда һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй союзай Обком хадаа курортнуудта ошохо 127, амаралтын гэрнүүдтэ ошохо 300 ба Москва, Ленинград, Крым, Мичуринск ба бусад городуудаар экскурсида ошохо 37 путёвконуудые багшанарта үгэһэн байна.

Олонхи багшанар эдэ путёвконуудые абажа, амаралтын газарнуудта ошонхой. Тарбагатайн дунда һургуулиин завуч, БМАССР-эй габьяата багша Е. Писарева Читын областиин «Дарасун» курортдо амаржа байна. Багшаар үни удаан ба һайнаар хүдэлмэрил[...] нэйнгөө түлөө Ленинэй ордено[...] шагнагдаһан, Улан-Удэ горо[...] № 20 һургуулиин багша М. [...]рончихина «Учум» курорт оши[...] хой.

БМАССР-эй габьяата багша[...] Б. Бадмаев, Ф. Ковалев ба б[...] багшанар «Аршан» курортдо а[...]ралтаяа үнгэргэжэ байна. Ул[...] Удэһээ холо бэшэ байгаа «У[...]тель» гэжэ амаралтын гэртэ [...]лээд олон багшанар амарна. Э[...]нэр партиин ба Советскэ пра[...]тельствын угаа ехэ анхаралай түлөө баясхалан хүргэжэ, ер[...] жэлдэ эрхим һайнаар ажалла[...] тухайгаа мэдүүлнэ.

Н. Афанасьев.

Физкультурна хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана

Иволгын аймагта физкультурна хүдэлөөе хүгжөөхын хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулагдана. Аймагай хүтэлбэрилхы органууд физкультура ба спортын комитедэй хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлнэ.

Аймцентрын ба колхозуудай залуушуул физкультурна ба спортивна элдэб хэмжээ-ябуулгануудта тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Аймаг дотор 760 хүнүүдһээ бүридэһэн 32 физкультурна коллективүүд байгуулагданхай.

Аймцентртэнь 2 футбольно, 3 волейбольно команданууд эмхидхэгдэнхэй. Тус командануудай гэшүүдые физрук Н. Тотоев шадабаритайгаар һургадаг юм.

Иволгын дунда һургуулиин һурагшад шадабаритай физкультурнигууд болонхой. Эндэхи һурагшад бүхы талаараа хүгжэнги спортсменүүд болохые хүсэдэг юм. Тэдэнэр илангаяа хүнгэн атлетикээр наадахададаа, гимнастическа упражненинүүдэй элдэб номернуудые хэхэдээ ехэ бэрхэнүүд. Тус һургуулиин түрүү спортсменүүд М. Беликова, Минеева гэгшэд р[...]публиканска ба аймагай спортив[...] мүрысөөнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ [...] баадалсажа, богонихон дистан[...]да урилдалгаар эрхим дүнгүүд[...] харуулһан байна.

«Улаан Оронго» колхозой ф[...] коллективтэ 50 гаран хүнүүд т[...]логдоно. Сүлөөтэй сагтаа колх[...]нигууд һур харбаа, националь[...] барилдаа болон бусад наадан[...]дые эмхидхэнэ. Тэрэшэлэн Ста[...]най, Молотовой нэрэмжэтэ кол[...]зуудай физкультурна коллектив[...] амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Тиихэтэй хамта Жданов[...] Маяковскиин нэрэмжэтэ [...] «МОПР» колхозуудта физку[...]турна хүдэлмэри хүсэд һайна[...] табигдаадүй. Гадна, аймаг[...] дунда ба долоон жэлэй һургуу[...]нуудта спортивна залнууд ба[...]гуулагдаагүй, спортивна инве[...]тарьнуудааршье гүйсэд хангагда[...]гүй байна.

Эдэ дутагдалнуудаа түрг[...] усадхажа, физкультурна хүдэлм[...]риие бүри һайжаруулха арга б[...]ломжонууд Иволгын аймагта г[...]сэд бии.

И. Баженов.

Редакцида бэшэг

„Локомотив" команда юундэ шүүгдээб?

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Улан-Удын Ленинэй орденто ПВЗ-гэй «Локомотив» ба Читын «Забайкалец» команднуудай хоорондын футбольно матч үнгэрэгшэ амаралтын үдэр болоо. Нааданай түрүүшын хахадта тус команданууд бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, таймын дууһатар шахуу эрид шангаар тулалдаа. М. Захаровай муугаар наадаһанһаа боложо, локомотивецуудай ворота руу айлшад бүмбэгэ сохин оруулжа, тоогоо нээһэн байна. Теэд локомотивецууд харюугаа абаха хэдэн арга боломжонуудтай байбашье, тэдэнээ хэрэглэжэ шадабагүй. Тиигэжэ түрүүшын тайм 1:0 гэһэн тоотойгоор дүүрээ.

Түрүүшынхидээ орходоо һүүлшын таймда нааданай темп нилээд һулаар үнгэрөө. Бүмбэгэ нэгэ талаһаа нүгөөдэдэнь ээлжээгээр оробошье, түргэн ба шанга темптэй наадан болобогүй. Улан-Удын команда добтолго хэжэ, тоогоо сасуулха бээз гэжэ тэндэ байгшад дэмы найдажархиһан байгаа. 2:0 тоотойгоор «Забайкалец» команда «Локомотивые» шүүһэн байна.

Энэ матчда уулзахынгаа урда тээ «Локомотив» ба «Забайкалец» команданууд адли 8—8 очкотой байжа, Прибайкальска подгруппа соогоо лидернүүд болоһон байгаа. Теэд мүнөө «Локомотив» команда муугаар наадажа, шүүгдэшоо.

Футболоор РСФСР-эй түрүү һуури эзэлэлгын түрүүшын кругта «Локомотив» команда 2:1 тоотойгоор «Забайкалецые» шүүһэн юм. «Локомотивай» наадагшад э[...] туйлаһан амжалтаараа толгой[...] эрьежэ, һанаагаа амаршаһани[...] энэ уулзалга эли тодоор гэршэлэ[...]

Мүн һүүлэй үедэ ПВЗ-тэй х[...]тэлбэрилэгшэд футболистнарт[...] багаар анхаралаа табидаг боло[...]хой. Тэдэнэртэ тренировко хэ[...] арга боломжонууд мүн лэ үгы ю[...] ПВЗ-гэй профсоюзна завком фу[...]бол наадалгаһаа хэдэн мянга[...] түхэригэй олзо олодогшье һа[...] тэрэнээ ямаршье юумэдэ гаргад[...]гынь мэдэгдэнэгүй. Тэрэшэл[...] физкультурна хүдэлмэриие х[...]жөөлгэдэ хэдэн арбаад мянган т[...]хэриг заводто һомологдоһон ба[...]на. Харин завкомой түрүүлэгшы[...] үүлгые дүүргэгшэ Шляхов гэг[...] мүнгэн зөөри үгыбди, футболь[...] командые бариха аргагүйбди гэд[...] болонхой. Теэд, республика соог[...] эгээл томо предприяти аад [...] заводойнгоо, городойнгоо ба ре[...]публикынгаа нэрэ түрые хамгаалж[...] байһан гансахан командые бар[...]жа шадахагүйбди гэлсэдэгынь т[...] гайхалтай ба гэмшэлтэй байна.

Паровозо-вагонно заводой х[...]тэлбэрилэгшэдэй футбольно к[...]мандаяа тоодоггүй ябадалынь т[...] буруу гээшэ. Энэ заншалаа түрг[...] орхижо, футбольно командад[...] шухала анхаралаа хандуулха с[...] тулаа. Бүхы таарамжатай услов[...]нуудые бии болгоо хада, алдууг[...] заһажа, тус командын амжалт[...]нуудые туйлажа шадахань лабта[...]

М. Кряжев.

Харюусалгатай редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26 (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1.80 зам. отв редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.); об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—18

Н—02346. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.